

2. szám.

Január 13. 1877.

Megjelenik minden **szombatnapon** másfél iven sokféle képekkel ellátva.
Előfizetési ár: Egész évre jan. dec. 8 frt, 6 hóra 4 frt, 3 hóra 2 frt. Egyes szám 16 kr.
 Előfizetheti minden postahivatalnál és könyvárusnál. **Kiadó-hivatal**: Pest bará-
 tok-tere Athenaeum-épület. **Hirdetések díja**: 5 hasábos nompareille sor 10 kr.

XX. évfolyam.

SZERELEM A KERESKEDELEMBEN,

ÉS

KERESKEDELEM A SZERELEMBEN.

(A budapesti kereskedő-társaságban felolvasta **Vizvári**.)

I.

Fölgyeim, — uraink! Csak azt
 Nem bírom eldönteni:
 Kit hívjak segélyül? sokan
 Lévéen Olymp isteni,
 Kik ha Pegaz sántit bénán:
 Csipik a költőt gallérán,
 Ugy reptik fölfelé.

II.

De mert tárgyam két rokon tárgy,
 Két egygyéforrott elem,
 Tudniillik a szerelem
 És a kereskedelem:
 Hogy le ne bukjam a lűrül:
 Vénus asszony és Merkúr ur,
 Te fogd a kantárszarat!

III.

Ugy is, mi tagadás-túrés,
 Testvérek vagytok együtt,
 S szárnyas boka- s szárnyas nyillal
 Bajunk egyformán meggyült.
 Üzlettek közös: »szív-börze«,
 S nincs oly szív, (bárhogy örzve),
 Meg nem vi »Vénusz et Comp.«

IV.

Az élet is mire oktat?
 Hogy nincs a földkereken,
 Nincs jobb rim, mint a szerelem
 És a kereskedelem;
 Egyik okozat, ok a más,
 Ha ez a tyúk, az a tojás,
 Egyik szüli másikat.

V.

Egy forró sziven ha Ámor
Gyufáját elsütötte,
De fukar sors áll a lángot-
Oltó lány közt és közte :
Kél az ifju, száll gályára,
Evez távol Indiákra,
Fűszer, ékszer partira,

VI.

S visszatérve, dus szívét dús
Foglalványban nyújtja át,
Hogy ha az a lányt megnyerte,
Nyerje ez meg a — mamát.
Merkur így lendít Vénuszon,
Szerelemre így száll haszon
A kereskedelemből.

VII.

S hát az ezer szerelmi csel,
Milió ravaszka tör,
Mely a szívet van hivatva
Kiforgatni csendiből?
Tollak, csipke, s más divatczikk,
Mely a bálterem nagy harczit
Dönti el, honnan jó mind?

VIII.

Hódító hadjáratukba
Hogy fognának télenként,
Ha papire, báli öltöny
Idején nem érkeznek?
Ámor nyilait és tegzét
A hölgyek honnan szereznék,
Ha nem kereskedésből?

IX.

Szerelem fegyverkovácsa
Vagy, oh kereskedelem!
Arriér-gárdul szolgálsz, hogy
A nő győzhetlen legyen.

A bájt kerettel ellátod,
S ha hiányzik : liferálod
Annak rendi módjaként.

X.

És mi a bál? mi az estély?
Vagy kedves találkozó? —
A szem egymásnak becsüsse,
S mérónként kutat a szó.
S udvarlott és udvarlója
Kölcsönösen föl is rója
Szépen a *Sollt* és *Habent*.

XI.

S ha nem billen le köztük a
Kereskedelmi mérleg:
Kereslő a kinalóhoz,
Igy szól: »Kincsem! megkérlek!«
S mert egyensúlyban a biláncz,
Kész a kereskedelmi láncz,
Magyarán: szent házasság.

XII.

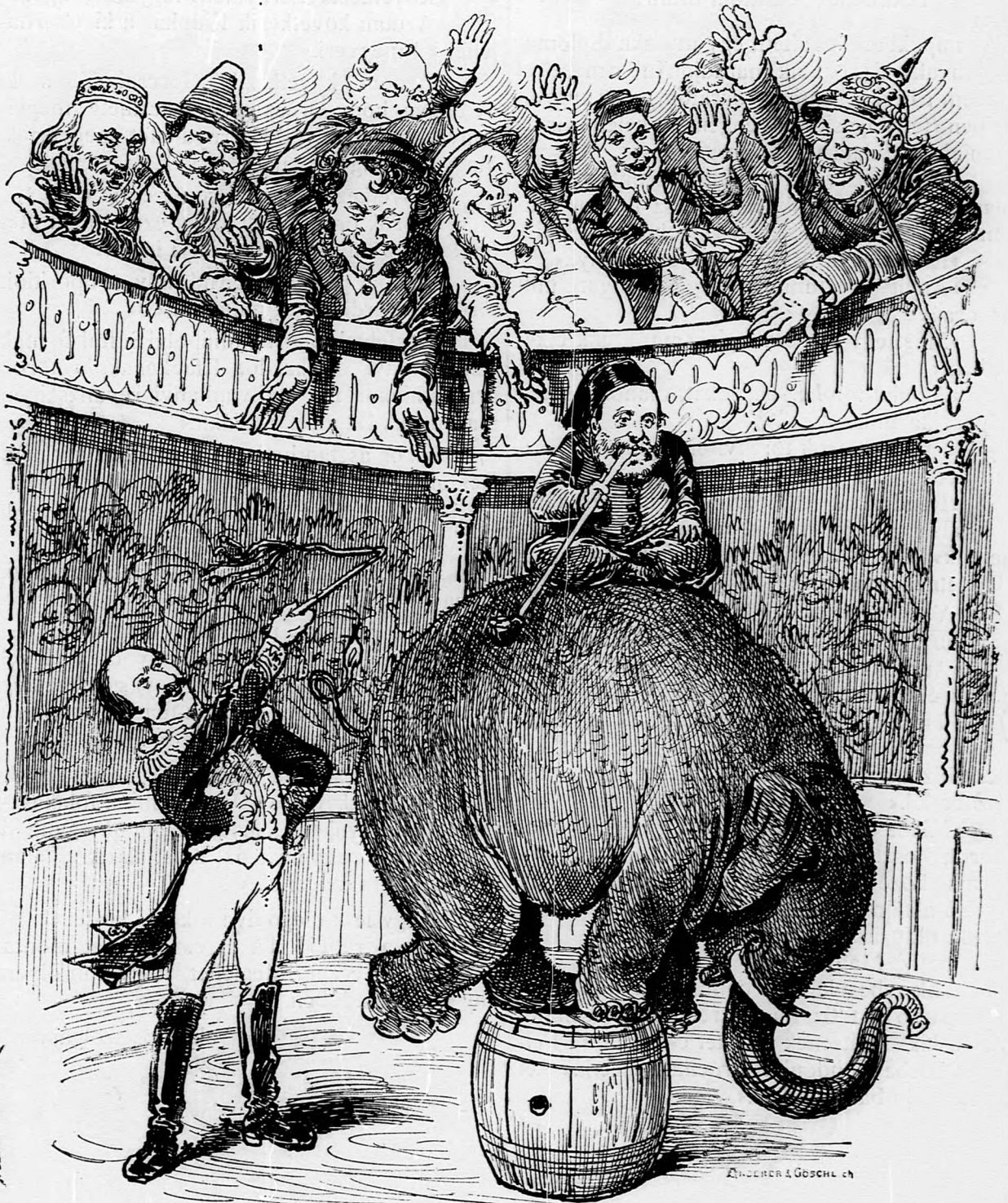
S a mily igaz, hogy Segéd ur,
Bár szent neki a mérleg,
Bővebben méri a bombont,
Ha méri kedvesének:
Ugy igaz, hogy a házasság
Is kereskedelem maság,
De *kettős* könyvvittel.

XIII.

Hát ha így van: kinek sok a
Szívbeli aktivája,
Holt tőkétül ne felejtse,
De forgassa, s használja.
Az képez versenyben velőt:
Rajta, ifju kereskedők,
Bátran — házassodjatok!

JON PEDRÓ.

EURÓPAI CIRCUS.

Köztetszésű mutatvány a szelíd elefánttal.

Tallérossy Zebulon levele Mindenváró Ádámhoz.

Tekintedezs barátom uram!

A napokban beszéltem egy muszka diploma-tával, a ki (köztünk maradjon [ne a muszka! hanem a beszid!]) intim jó barátom) s az nagyon szípen felvilágosította engemet keleti kirdis legujab fordulatarul.

»Mink most visszavonulunk, aszonta muszka alamfirfi; által latunk, hogy rossz helyen kezünk el keleti boloncsagot. Ujra kel kezdenyi.«

»Elib Magyarországal kel elkiszülnyi.«

»Anyit megtutunk, hogy hanyat ütöt az ora?«

»Most egy pár esztendeig maradunk bike-sigben.«

»Az alat totokat, raczokat, olahokat kicsit felpaprikazunk.«

»Erdili szaszok törekviseit fogunk magasz-talnyi.«

»Rendezünk ethnographiai kialitasokat.«

»Europai journalokban minden nap hirdetünk kegyetlenkedéseket, miket magyarok elkövetnek odahaza.«

»Vasuton leszalitunk vitelbirt, hogy magyar buzat leszoritsunk europai piacszul.«

»Andrassyt palotaforradalommal kibillentünk székébül.«

»Tisza kabinetet megbuktatunk saját dissidens partjaival odahaza. (Csak Lucamot kel kicsit biztatnyi). Akor Miletics, Kaszapinovics kiszabadul.«

»Mikor osztan minden rendben lesz; magyarok osztrakokkal öszeveszítve, odahaza egymás között hajbakapva, akor megragadunk legelső alkalmat, mikor egy Macsvanszky vagy Deanu üldözise közbe puskák elsülnek. Elkialtunk, hogy Magyarországon forradalom van! Alakitunk sebesülteknek comitét, küldünk betegapólokat tíz husz ezret »harc« színhe-lyire a kik segítsenek sebeket csinálni. Felvonás közbe Londonba atrocitási meetingeket tartatunk jó barátainkal.«

»Következik Csernyajeff Magyarországon.«
»Azutan következik Klapka, a ki Cserna-jeffet jól megveri.«

»Azutan következik Gorcsakoff, a ki aszongya, hogy Oroszország becsülete megkiványa, hogy mivel Csernyajeffet megverték, Magyarországot occupaltasik.«

»Következik europai conferentia.«

»Török örülnyi fog, hogy ezutan nem ötöt bantanak s mig egy kicsit ilnyi lehet.«

»Midhat pasa fogja Andrassy propositioit törökre lefordítatnyi; punctum.«

»Legfelyeb konstantinapolyi Softak fognak csináltatnyi diszkardot Klapkanak, s török sympathiakat fog nyilvánitanyi revanzskipen magyarnak Basziret és Vakit.«

»Akor asztan hadsereget összehuzunk nem Beszarabiaba, hanem Lengyelországba.«

»Persze, hogy osztrakok, meg magyarok izs fognak nagy hadsereget kialitanyi.«

»Török csak fogja bentünket nevetnyi, s nagyot nyujtozik a csibuk melet.«

»Mikor aztan mink izs, magyarok izs, osztrakok izs ott leszünk, hogy csak el kel sütnyi az agyut: akor fogunk egy sajátkezüleg irt levelet küldenyi osztrak-magyarokhoz, a mibe a lesz, hogy:«

»Minek ez a bolondság? Ti akasztasatok fel Macsvanszkyt, meg Deanut, mink fölakasz-tatyuk Csernyajeffet; aztán menjünk együtt a törököt fölibresztenyi, az most alszik. Talan meg izs halta maganak.«

»S így lesz megoldva a keleti kirdis.«

Relata retuli! Talan csak igazat monta a muszka ez eczer? Meglehet, hogy van olyan nap a zesztendőben.

alazatos szolgálja

J. Z.

Napi hírek.

— Kossuth haza kényszerítésére mint csalhatatlan arcanumot ajánljuk: menjen ki a küldöttséggel Simonyi Ernő, és tartson meg ott egyet rövid országgyűlési beszédeiből... még annak végét senki nem győzte ki. Kossuth is bizonyosan haza menekül Collegnoból.

— Liszt elsiklott az utcán, elesett, és csak a gondviselésnek köszönheti, hogy ki nem ficzomitotta a kezét. Még is jó, hogy az ő ujjainál is van egy hosszabb — az isten uja.

— Tetőtül talpig kothurnusba burkolt Benedek Aladár a három magyar Prométheuszt mutatja be az »Ujidőkben«, u. m. Kossuthot Rákóczit és — Fráter Györgyöt. Ugyanő volt az, a ki a világ három megváltójának »Julius Caesart, Krisztust és Falstaffot« mondotta. De hát ugyan milyen szél fujjon ilyen és ekkora lyukból?

A jogászbál után.

(Colloquium.)

Professor Wenzel. Mondja meg amice, mikor jelent meg az arany bulla?

Huppancs Oli. Az arany bulla ezer ...

Pr. W. Nagyon jól kezdi. Ezer ...?

H. O. — nyolczszázhetvenhét január 11-én!

Pr. W. Mit beszél amice? Hát mikor uralkodott II. Endre, a ki kiadta az arany bullát — bulla aurea?

H. O. Bocsánat! azt Schnurrdiburr adta ki, galanterista Bécsben.

Pr. W. Tréfál ön, amice?

H. O. Ja pardon! Nasságod t alán nem is a tánczrendet értette?

* * *

Az első bál is megkövetelte az első áldozatot. Nem Ihajmágy Guszti jegyezte el a bájos Pihey Csirkucza k-a-t, nem, hanem Bangó Bandi bálrendezőt sodorta vagyoni bukásba a báldeficizit. Mint halljuk, arra az erős selyem kötélre szándékozik kötni magát, melyen a tánczrend függött.

* * *

Okulva a jogászbál bukásán, a többi bálbizottságok előre gondoskodtak csőd tömeggondnok-ról is.

Irodalmi kacsározás.

Petőfisták balháí.

Uj csillag támadt az egen megugatva kopóktól;
Ebczaholásra süket, — csak tör előre, s — ragyog.

*

Czéhbeli vaskalapos hereraj lett balhaccsipössé,
Mert ész s munkával kenyerét .. szűzraj keseríti!

*

Mást bátran rág, kin — Nincs megemeszteni való!

*

Borzszemű Jankó tollat rág, s izzadja az élczet,
Marni petőfiakat, mint a piarczi bogár! ...
Töle gyalázva dicsőség, töle dicsérve gyalázat, —
Mert haszonért legyaláz, s »mondva csinálva« dicsér!

*

A jó barátok.

Gy. P. Petőfiam! Én javukat akarom. Ne hallgassanak az elnökükre!

Záboczky-Szécsi Mária. Kéérem uraim, één javukat akarom! Nee hallgassanak önmagukra!

Á—i, Gr—s. Én is akarom a javukat! Csak rám hallgassanak!

Petőfiuk (most már nem hallgatnak senkire.)

*

Ics és Vics.

Ics. Már a muszkának is kell alkotmány!

Vics. Kruppa gusztus!

Ics. Még ám magyar mintára, s női használatra.

Vics. Nono!

Ics. Ne féljen kend, csak a »Nők az alkotmánybant« fordítja Sarapoff a szentpétervári szinpadnak.

Vics. Aha! hisz az is szláv darab, mikor egy Tóth írta!

*

Zöldség piarcz.

Beregben berreg a »Bereg«,
Hoffman Móricz fenegyerek
Melyben ezenképen hereg:

»Tudjuk, idő gyorsan pereg,
Mint óriás malom kerek ...«

Hallgatsz mindjárt, vagy rád verek!

Zöld-vadász.

GÖMBÖCZ és CSUKLI,

VISZONTAGSÁGOS REGÉNY VERSEKBEŒ.

Irta JÓKAI MÓR, illuŒtrálta 40 képpel Jankó János.

1. Gömböcz ur sétálgat élete párjával :
Termete nevére egyszeribe rávall : —
Ő a gömbölyűség minta-remeke, és
Mibő' neki sok van, van nejének kevés.

3. Véletlen öszszejön két heterogén pár, —
Kikben sorsjátéka volt »Paar oder Unpaar ?«
Hím hímet, nő nőtényt kölcsönben lenézi :
Maga felsőbbtségét mindenik jól érzi.

2. Csukli ur fejével az eget meszeli ;
Termete oly éles, hogy a léget szeli ;
Ámde a karjáról csűggve nehezkendik — s
Kiegészziti őt a bájos appendix.

4. Midőn beborulnak az egek esőre,
Gömböcz ur komolyan szorul esernyőre ;
Kénytelen emelni azt a felső házig :
Mig maga odalent con amore ázik.

5. Czukli urnak sorsa hasonló esetben
Még roszabb; a midőn felhők órra cseppen:
Neki az egeből a földre leszállva,
A dereka görbül s meghajlik a válla.

7. Jogászbál farsangban oly fényes epocha,
Melyből igaz gentry ki nem marad socha.
Gömböcz ur megjelen — egész parádéba:
S a hol Ádám ott van, el nem marad Éva.

6. Ha az ember nem lát, akkor szeme nincsen:
Csak magát őrizvén, hogy másra tekintsen;
Egymásba ütődik a két vak paraplé,
S idegen nyakba csurg a menynyei csap-lé.

8. De halálos vétek volna Czukli urtól,
Ha ő »czupászolna«, hol Gömböcz nem »furtol«.
Vele is megjelen bájos oldalborda:
Igazi honleány, magyar köntöst hord »a«.

Farsangi induló.

Da se nézz atyámfia
 A sok bűnnek, bajnak:
 Ábrándoznál, töprenkednél?
 Érte mit sem adnak!
 Üsd agyon a bút örömmel,
 Rugd el szived gondját —
 Ej, haj! farsang vagyon:
 Járjuk a bolondját!

Ne csald magad hogy, a világ
 Talán jobb volt régen:
 Ki fog mindig a kajánság
 Hidd, az emberségen.
 Addig élünk, a mig élünk...
 Ne ötlj-hatolj hát —
 Ej, haj! farsang vagyon:
 Járjuk a bolondját!

Ne légy okos, nagyon okos:
 Kevesebb lesz gondod;
 Életed úgy egy pár évvel
 Biz' isten! megtoldod.
 Hátha roszabb sorsod volna,
 Mint van mostan? nos hát!
 Ej, haj! farsang vagyon:
 Járjuk a bolondját!

Csingham Buh.

Le chapeau est perdu!

Egy különben üres zsebű és fejű arszlán nagyon szerette volna elhítni mindenkivel, hogy igen nagy utazásokat tett. A többek közt egy társaságban hasonlóképp előhozván utazásait, megjegyzi hogy legényét is Parisból hozá magával, és hogy francia.

Másnap ugyanazon társaságba volt hivatalos, hova inasát is magával vitte (ki persze szót sem tudott francziául, tán ura sem) és előre betanította, hogy ott onnan haza fogja küldeni egy kalapért. Ő el fog menni és mire visszajön, azt fogja válaszolni: Le chapeau est perdu! (a kalap elveszett.)

Csakugyan haza is küldi őt, mire az vissza jöve eképp jelenté be a megbizást.

— Jelentem alássan a sapka elperdült!

Festészeti than-tuszok.

Most festi a muzeumi frecskók és Habsburgi Rudolf-Kún Laczi festése az igazi képet. Legalább »készül« — nem a kép, hanem a festő — egy szépeképet festeni. Így hirdetődik. Ha mult képei nem sikerültek: jövő képe előre hirdettetik szépek. Wágner Rihárd az elkészült műveit mondja a jövő zenéjének. Thannak a meg nem levői a szépek. Tehát hatványozottan a jövő piktora Than — tán.

Az igazi jövő festészei különben a finánczminiszterek. Ezek szokták gyönyörűnek festeni a jövő képét.

Miután Kun Laczi festményei eddig a festészet Achilles sarkai voltak: most kapja magát lefesti az egész Achillest, a melynek se füle se sarka nem lesz.

Than festett volt egy Deákot, a melyre azt mondták, hogy a vonások betegek, a jellemzés vékony. Ujabb Deákján igyekezett vastagabban ecsetelni, holott elég lett volna, ha ezt Vastag-han cselekszi meg.

— Csernajeff eként okoskodott.

Nem messze Djunishol Prága,
 Sárídrodrom —
 A dücsőség ott nem drága.
 Sárga bugyogóm!

és most Csehországban mutogatattja magát. A csehek mint testvérüket fogadják, mint a ki már a harcztéren megmuttata a világnak azt, hogy orosz léttere is, csehül van.

Nye krics!

Több buzgósággal, mint erővel s észszel Fenekedik ránk a jó »Ruszi Mir«
 Pokolra szórna minket szerteszéjjel,
 Mi annyit tesz magyarul: »komm zu mir!
 Planumnak nem rosz, jól gondolt, kerek —
 Ki hitte von', hogy ily fenegyerek!?

Hogy nem restelsz a szörnnyü nagy hidegben
 Lármázni? Még majd meghütöd magad!
 Vagy fázol ott fenn? Hisz nem vagy hitetlen:
 Igyál vinkót, attól az ész dagad!
 S mit mostan látsz, mint józan részegül:
 Lássad mint részeg józanul s — csücsülj!

Az első álarczos bálban.

— Hm! A szabó még mind nem jő!.. Még a végén kénytelen leszek kabát nélkül jelenni meg a bálban — mondok sötéten magam elé nézve. Ő azonban megjelent s én felkészültem. Hogy megérkeztem, a bálterem ajtaján, mint tisztesség-tudó ember, hát illedelmesen kopogtattam... Beleptem... A redoute oly ragyogó fényben tündökölt, hogy igazán nagy pazarlás volt még csak egy gázlámpát is meggyújtani. Ember pedig anynyi volt, hogy bátran otthon maradhattunk volna mindnyájan, a nélkül, hogy e hiány a legkevésbé is feltűnjék.

Maszk is volt elég. Többnyire mindenik dominóban. Jó humorban egy sem volt.

A jelmezalakok között feltűnt nekem az a valaki, ki Csernajeffet ábrázolta. Hozzá lépek.

— Nagy férfi! On e azon híres győző, a tizen kilenczedik század utólérhetetlen hadvezére?

— Igen! — mondá büszkén csizmaszárára ütve, hol egy idő óta bátorságát tartja.

— Nagy hadfi! — mondok ismét; ki ne bámulna azon hősi tetten, midőn egymagad elvertél százezer... rubelt!?

E perczben egy töröknek öltözött maszk jött felénk, ki a mint meglátta Csernajeffet, Csernajeff azonnal elszaladt.

— Servus, török bruder, testvér! — kiáltok lelkesülten. Aztán megöleltem, megéjleztem, aztán a buffetbe vittem ott étettem, itattam, szivarral traktáltam s vele voltam hiven mindaddig, míg — — fizetni kellett.

Most a tánczosok közé vegyültem. Ép a Quadrillet tánczolták. A Quadrille egy szép vers, melynek rytmussa a legkellemetesebb lábakon lejt.

Egy gazdagon öltözött, szép kokettehez fordulok s mondok:

— Szép Nagysám! én tudom, hogy e gazdag csillogó jelmez mit takar... A hiuságot... a hiuságot, szép Nagysám! — Tovább azonban nem folytathattam, mert a zene magával ragadott. Hová ragadott?! Hát az égbe! Ebből az lett, hogy megismerkedtem egy — angyallal. Bemutatom magam.

— Ah, Uram, én önt már láttam valamikor! szólott az angyal.

— Valamikor! Ah, lehetséges, mert a zón időtájban csakugyan Pesten voltam.

Most azonban hozzánk lép egy alföldi parasztlegény feszes, sarkantyus csizmában, karcsu dolmányban, hegyes bajusszal, villogó szemekkel s szép ismerősömet magával ragadja.

— Hát ugy vagyunk már, szép kisasszony! mondok én is magamban. Szép ismerősöm azonban ismét visszatért. A vér bennem már-már szelidülni kezdett. Most azonban hozzánk lépett egy országkerülő vagabond, valóságos svindler, félrement sarku cipőben, átlátszó vékony kaputban s szép ismerősöm mégis felgyuladt arczczal lihegő kebellet követte őt — s csak eltűnt vele.

— Hah! Ez már botrány! kiálték. Mikor szép ismerősöm hozzám ismét vissza tért. Mély szemrehányás hangján mondok:

— Szép kisasszony! Ezt nem hittem volna! Önt előbb egy paraszt ficzkó, most meg egy idegen vagabond, svindler ragadá magával... nem... nem... ilyet még »nem ettem«!!!

— De uram, mit beszél Ön? Hiszen mindkettő csak táncz volt. Az előbbi a »csárdás«, a mostani pedig a »polka.« Mondta ő nevetve.

— Ugy?! Biz igaz a! No, lássa, kérem, milyen a — fantasia! — mondok én is oly ártatlanul, mint a hogy azt csak a ma született gyermek szokta mondani.

Aztán bucsut vettem, azon, mint hiszem, fölösleges kéréssel, hogy a szép kisasszony, mint munkás házi-leány »fonjon és szőjjön« be engem is fényes ábrándjaiba.

Dr. Confidentialis.

Fővárosi építészet.

— Mi az oka annak, hogy nem épülhet állami vagy városi épület a nélkül, hogy egy párszor be ne adná a derekát? Mi az oka, hogy minden ilyen középület méreg drágán készül? Ezen kérdések m goldására tűzött ki egy kíváncsi hazafi 100 db arany jutalmat. Több pályamű érkezett be. Legtöbben kenegést és hasonló módon szerzett protekciót — emlegettek. Az egyik pályázó épen épen oly rövid mint titokzatos megoldást küldte be: »Azon titkos 10%-ok, a melyek folytán az épületek 25%-al drágábbak és 50%-al rosszabak, mint a magán házak.« Nicht Ybl!

A VÉNIFJU LEGÉNY.

IRTA VÁLYNÉ JÓKAI ESZTER.

Tekintetes Cserephengő Dánielné, született Kongó Katalin asszonyság egyetlen fiacskája Danika.

Biz az már őszbecsavarodott legényke, de mámikája azt családi szokásnak tulajdonítja. — Arról lehet rá ismerni, hogy a nagy hírű Cserephengő familia sarjadéka; mert az a család többek közt arról is nevezetes, hogy férfiai mind korán öszülnek. »Boldogult férjem uramnak is több volt már fején a fehér mint a fekete, mikor engemet elvett. Az igaz hogy én már harmadik asszonynak kerültem a hajhoz, nem tudom nem a két előttem való asszony ösztötte e meg korán? Mert hiszen még mikor engemet elvett, ekkor is egészen fiatal volt. Nem is mentem volna vén emberhez — tette hozzá magyarázólag a bőbeszédű asszonyság — magam is csupa gyermek voltam, de azért még is inkább mentem érdemes, megállapodott koru férfihoz, mint holmi éretlen fiatal emberhez. Okosabbnak is tartom özvegyemberhez menni nőül, mint vén ifju legényhez; azokról már lehet tudni milyen asszony-tartók? hogyan bántak előbbi feleségeikkel? Nem is bántam meg soha; mert engem bizony tenyerén hordozott az én férjem uram.«

A rossz világ arról a harmadik asszonyságról meg a tenyeren hordásról sok furcsát tudott annak idejében historizálni. Azt beszéltek — többek közt — hogy Cserephengő Dániel ur halálakor Kongó Katalin asszonyság szükségesnek találta, hogy maga személyesen menjen el a tisztelendő urhoz azt a halotti beszéd tartásra felkérni, és egyszersmind figyelmeztetni a szigorú lelki atyát, hogy házaséletüket a mennyire lehet, ne érintse: mert a tisztelt lelkész ur nevezetes volt kiméletlen szókimondásáról, élőkrol mint holtakról kimondta az igazat, nem czirógatva a hibás feleket. Élhetett hát a gyanuperrel Katalin asszony is, hogy most majd az ő fejére olvas teksztust a bucsuztató pap.

— Édes kedves nagytiszteletű uram! — kezdte áhitatos sopánkodással a gyászba borult özvegy asszonyság — mi megbocsájtottunk kölcsönösen egymásnak, ne háborgassuk hát a holtak nyugalmaát elmúlt esetek felhordásával, boldogult férjemet az isten nyugosztalja a haló földében. Én is majd csak megvigasztalódom keserű bánatomból; kérem hát nagy tiszteletű uramat készítsen olyan prédikációt hogy én azt kinyomathassam, a bucsuztató csak rövid legyen. Én azt tartom, sükségtelen emlegetni az embernek éltit-voltát — utasitgatta a türelmesen hallgató papot a keseredett nő. — Én eleget szánom, bánom, hogy néha nem tudtuk egymást megérteni, de ember: az ember nem lehet életében aly, hiba van minnyájunkban!

— Késő bánat biz az, — válaszolt a sok sopán-

kodást unva a derék lelkész — hanem hát nem fogom emlegetni a boldogultnak világi életét: pedig ugyan nem volt neki Já b e s i élete.

A gyászbeszédben nem is volt semmi olyas a mitől Kongó Katalin asszonyságnak oka volt félni, hanem az egészet nehánsor verssel végezte a buzgó pap, melynek utolsó pár sorát minden jelenvolt gyásztsitztelgő rögtön megtanulta, és adtak odáb szájról-szájra, emlegetik egész mostanig, a kik ott nem voltak is. Azok közül ugyan már nem sokan lehetnek az élők közt, a kik azt füleikkel hallották, és testi szemekkel látták, mint kulcsolta össze áhitatosan kezeit a bucsuztató pap mélyen sohajtva mondván:

És pedig Kongó Katalin
Az urnak elhivatalin
Örvendek! Ámen.

Nem is lett ám kinyomtatva az a halotti prédikáció.

Hanem az már nagyon régen volt, a tisztelt asszonyság özvegykora is negyven esztendőn túljár. korán megöszült fiacskája pedig a most leirandó eseményekkor, — ez előtt vagy husz évvel, — régen teljeskorú volt már.

A gondos és szerető édes anyja nagyon eljöttnek hitte azt az időt: hogy már legalább is első felesége legyen fiának, ne halassa a megházasodást. mert csak abban van az igazi földi paradicsom. Lám édes atya háromszor is megházasodott ötven éves koráig. Csakhogy az atya nevét viselő Cserephengő Dániel épen nem hasonlított semmi tekintetben sem boldogult édes atyjához, Kongó Katalin asszonyság sokat emlegetett, és dicsőített férjéhez. Bátor, harcias szellemű édes anyjának meg épen ellentéte volt. Danika minden tekintetben gyáva volt, félt a maga árnyékától is. Termete kicsiny vézna, alakja miat édes anyja jónak látta szüntelen dajkálni, és örizni, hogy valami baj ne érje. Nagyon elhibázta fia nevelését a más dolgokban értelmes asszonyság. Nagy fennen szokott dicsekedni a nevetségig gédelgetett fiával:

— Kapna ám leányt akár hányat az ő fia csak a kezét kellene kinyújtani, tárt karokkal fogadnák minden leányos háznál az ő Danikáját. Az igaz is, kapott volna Danika feleséget a szépiből és a javából: mert hisz a szegény leányokból jut mindenkinek, még harmadik, negyedik feleség is. Hát még ha oly szép birtok néz rá, mi Cserephengő Danikára! Csak kérjen leányt, bizonyosan kap.

De hijába, nem volt kurázs! — félt, irtózott a nőktől. Legalább Danika azt mondta az édes anyjának, ha az unszolta ötlet nők társaságába

menni, és körül nézni: melyik tetszenék neki feleségnek? Majd a többiit elvégzi ő, ajánlkozott bátorosan fijának a gondos édes anyja. El is járt Kongó Katalin asszonyság mindenféle susogóba, szívesen is fogadták — nem is lehetett volna más-kép; mindenki igyekezett az igen tisztelt és félt — asszonyság jó véleményét kiérdemelni, és fenn-tartani. De a fiu — vagy inkább legény — nem bírta, vagy tán nem akarta félnétségét levetkezni, ha csak tehette másfelé járt mint édes mamája, a mit a szigorú asszonyság nem is sejtett, hanem a faluban jól tudtak.

— Az az én Danikám olyan ám, mint egy szemérmes tizenhat esztendőös leány; — szokta mentegetni Katalin asszony — pedig már ideje lenne neki feleség után nézni, de úgy kerüli a lányokat; fél a fehérsépektől.

— A feketéktől pedig nem, ugyé nem? — kérdezte kacagva egy eleven fiatal menyecske, a mint egy társaságban az ő házasulandó fiáról kezdte a már mindenki által számtalanszor, egész az unalomig ismételni hallott, dicsekvő, és ajánló beszédet Cserephengőné.

Arra a kérdésre felkaczagott az egész társaság. Katalin asszony csak nézte bámulva kérdő szemekkel: hogy ugyan micsoda kérdés volt az és mit lehet azon nevetni?

— Az ilyenek miatt irtózik ám az én fiam, meg sok más fiatal ember a házasságtól! — fordult gunyosan beszélve a mellette ülőhöz Cserephengőné, de oly hangosan mondta azt az ilyenek szót, hogy mindenki meghallhatta. A feltett kérdésre nem tartotta érdemesnek egy szóval is válaszolni.

— De édes asszonynéném — pattant vissza a megbántott menyecske — én ha ilyen vagyok is, de még ha egyszer olyan barna volnék is, de nem vagyok olyan fekete mint a Miczi, az már pedig tetszik Danikának. Azt tudja mindenki, ha asszonynéném eddig nem tudta hát tudja meg most, aztán ne a fehérségeket okozza azért, hogy fiának még nincs felesége, hanem a feketéket. Különben én miattam elveheti ám azt a cigány leányt is, nem irigylem egyik szerencséjét sem.

— Mit — mit — mit hadar öcsém asszony? — vágott végre a kíméletlen tudósító beszédibe, az ilyen felvilágosítás által meglepett, fiát szerető anya — cigányleánnyal akarja az én fiamat hirbe hozni? az én kedves ártatlan gyermekemet! Ugyan gonosz nyelve van fiatal létére.

— Ejh — szözlött közbe a házi asszonyság — tréfa az egész. A multhéten kinn voltam az öcsém-asszonnyal a kenderáztatóknál, a tavali magvas kenderem mostanra maradt — magyarázta a békéltető asszonyság. Hogy hát megint valamiben el ne késsem, hazafelé jövet benéztem a Kóficznéhoz, hogy jöjjön el és igazgassa meg a gerebeneimet;

mire a kendert lehet munkálni el ne maradjak az idei fonatással, szövetéssel, mult évben igen rossz gazdasszony voltam.

— Nagy beteg volt kedves asszonynéném, mentette a magát vádoló nőt az a kis menyecske, a ki Katalin asszonynak olyan harapós feleletet adott.

— Akár hogyan volt is — folytatta elbeszélését a házi nő — mi bementünk, a Kóficzné maga nem volt otthon, hanem az unokája, azzal beszélgetett ott a Danika. No hát azt neveltük, hogy azzal még is szóba mer állni, az fekete nem fehérnép, az pedig igaz, hogy ott ült a Miczi mellett. De szép leány is az, azt az irigységnek is meg kell vállalni — tette engesztelőleg hozzá a házi asszonyság.

Miczi igazán szokatlan szépség is volt; csuda karcsu még is telt, magas és végtelen hajlékony természetén a lazán rá hányt ruha szokatlansága miatt is különös ingerrel bírhatott. Öreg anyja gyakran bejárt a közel eső városokba teknőt foldozni, zsendelyszeget igazgatni s több affélet javitgatni; — szerencsét is mondott a hol elfogadták; — olyankor mindig hozott unokája számára holmi elviselt báli pipérét. Miczinek minden jól állt, azaz hogy azon bizony minden ruha úgy állt mint ha villával hányták volna rá, hanem illett neki az a pongyolaság; ő azokat az ezüstcsikkal, borostyán levelekkel arany pillangókkal diszitett foszlányruhákat rá szedte magára a mint reggel felkelt mindjárt, azon módon a mint voltak, egy jóformán piszkos és szakadozott pirostarka alszóknyára. Ha hosszú volt huzta magakörül sárba, porba, csak úgy hibegett rajta a sok fodor azon lágyan gyuródottan, a mint öreganyja szatyrából előhuzta. Ha kurta volt: azzal, sem gondolt, azt is viselte úgy a mint kapta, hanem ért is bokáig, sőt néha térdén alul is alig nyult — valami kis hozedlis kisasszonynak mondhattott érte szerencsét a ravasz Kóficzné. De Miczi nem öltözött ám a szoknya rövidege miatt hozedliba, még csak striflibe sem, harisnyája nem szokott lenni, azt nem hozott neki öreganyja: hanem fehér atlasz cipőt viselt egész éven át, és igazán jól állt csinos formájú picziny lábain barna bársonyszínű bőrehez a fehér atlaszczipő, abban járt sárban hóban egyaránt.

Arcza, körül fekete göndör hajjal, villogó szemei, mikkél úgy tudott nézni mint valami démon, korall piros ajkai, miket mindég úgy tartott mintha mosolyogna, valószerűen azért, hogy fénylő fehér fogait mutathassa: az egész lénynek ördögien hamis, szép tekintetet kölcsönzött.

Ha a városba be ment öreganyjával, mindenki szemé megakadt rajta, már csodálatos szokatlan öltözékeért is. De a mely férfi látta azt a gonosz mosolyt: attól bizonyosan kapott az öreg Kóficzné egy pár huszast, csak mondja meg honnan való az a fiatal boszorkány. Nehány lépéssel mindig előre bo-

csátotta a vén a vén anyóka unokáját; hogy hallhassa a mellette elhaladók dicsőre csudálkozását, és a minden tekintetben szokatlan jelenségről véleményeket, és megjegyzéseket. Azt is megtette, hogy kérdést sem várt, hanem dicsekedve mutatott a hanyagul, vontatott léptekkel, karcsu derekát jobbra, balra hintálva haladó Miczi után: hogy ime az az ő unokája! A ki aztán kíváncsi lett még többet is tudni, annak jó pénzért hazudozott egy jó csomót, — mint mondani szokás »telehazudta szemét száját.« Engedte enyelegni is az urfiakat Miczivel, sőt maga biztatta a leányt, hogy csak mosolyogjon, kacagjon ha valaki megszólítja, hadd bolonduljanak utánna — egy mosolyért; az neki bizonyos jövedelem, gondolta magában a vén banya, úgy sem soká tart; mert az az ostoba leány maholnap férjhez megy, akkor aztán, a p h e l!

Megigézett mindenkit úgy szólván tudtán, és minden bizonnyal — egyelőre — akaratán kívül, a szép cigány leány.

Szegény Miczi! nem vágyott ő a fehér arczu urak hizelgésére, neki volt választottja, hozzá illő szép barna legény. Nem volt ugyan még annak magának bandája, hanem csakugyan a bandában legkülönb legény volt Bubri, de csak másod hegedős volt, — az nem tetszett a vén Kőficznének.

Ez előtt husz évvel még sok jó kedve volt a magyar embernek, a legkisebb falu végén is ott lakott a muzsikus cigány, és bu nélkül megélt minden pereputyával.

A vigadni szerető kedélyes nép névnap, lakadalom, disznótor, általában mindenféle tor, és áldomás czime alatt csak elő hívatta a barna zenészeket, és huzatta a nótáját, danolt is hozzá, járta azt a tánczot melyről azt danolja:

»Csaka dicső magyar táncz a szent Dávid táncza.«

Régen volt biz az! most már azt se kívánjuk tudni: a magunk névnapja mikor esik? Hát másnak elég lesz e, jó lesz e b ő r t b u z á t, b é k e s s é g e t kívánni? Most korszerűbb volna kívánni b a n k ó t b ő s é g g e l. Nem mulatunk már, nincsen kedvünk, most a menyezőt nagyobb csendben üljük, mint a régi időkben a halottitort.

Miczi abban az időben fajának egész gondtalanságával szerette Bubrit, a felső faluvégi cigánybanda másodhegedűsét. Öreg anyja is helyben hagyta választását, hanem a ravasz vénasszony még akart egy kis hasznot látni unokája szépszemei után.

Elhitette a leánynyal, hogy ha a faluban megtudják az urak, hogy Bubrinak már szeretője van, bizonyosan elviszik katonának, titkolni kell hát, ne

is mutassák hogy jól ismerik egymást, jó lesz ha a farsangig Bubri bemegy a városi bandába, úgy majd nem veszik észre az urak elébb, csak mikor ki lesznek hirdetve. Ekkor aztán már nem viszik el.

(Folytatása következik)

AZ „ÜSTÖKÖS“ EREDETI OKMÁNYTÁRA.

Sárospatáker Quarzmühlstein.

Fabriks-Pachtung!

Midőn az eddig tanusított biralmáért legfonóbb kössönemet mondom, felhassználom ezen alkalmat Tekintetesegetnek a közelgő új évhez a legjobb hivanat ainzat kifejérni.

Brzorád J. Rezső.

Látnoki előrelátás.

A »Fővárosi Kávénénike« az ő magasztos profétai ihlettségökkel felruházott, páratlan s korunkban felülmulhatlan éleslátával a »Petőfi társulat«-ra vonatkozólag azon, a logika semminémű szabálya által meg nem dönthető igazságra jutott, (1877. első szám.) hogy: »Egy év mulva lesz már a társaságnak története s a titkárnak jelen-teni valója.« Est aequale: az ujdonszülött gyermek, egy év mulva, már egy éves lesz! Hallatlan hogyan nő a gyermek!

Uj Évi üdvözet.

Vig örömmelteleöszintekebelemjöttem üdvözetlet hozni ereggelen kifejezniehálám s szívem érzelmeit Kegyes jó szívök nek hozott gyömölcseit ajó ságos Isten még sok sok új évben Tarcsa meg erőben s vidám egességben Kívánja a legalázatosab szolgálja

X. Y.

SZERKESZTŐI SUBROSA.

— Egy és fél. Nem közölhető. — T. S. Bpest. Sike-rült. — Bpest. I. A versek egyikét illusztrálva adjuk. — B. (k.) V. Az utolsó szakasz megrontja a többit. Erősebb fedezetet! — Sarkad. M. Jelesek. — Rokkant Szivattyus. Remek a maga nemében. Várjuk a párját. — Patiens. Nem elég furcsa. — Több rendbeli kéziratról jövőre.

Laptulajdonos és felelős szerkesztő:

JÓKAI MÓR.

Statió utca 80-ik szám alatt.

Budapest 1877.

NYOM. AZ „ATHENAEUM“ NYOMD.

(Athenaeum-épület.)

Hirdetések felvétetnek:

A KIADÓHIVATALBAN

Athenaeum-épület.

Budapest Baratoktere 7. szám

Rajzolja

JANKÓ.